

sobretot dels que marquen un cim destacat, sovint amb una ermiteta o oratori, a la punta. Documentat extensament i des d'antic en *DECH* VI, 367a5.60, enllaçant amb l'àrea pirinenca, pel Pallars, s'allarga densament des de la Terra Alta de l'Ebre fins a la Pna.Cast.: ja S. XIII en els *Costums de Tortosa*, entre molts, lo *Peiró de Santa Quitèria* a La Mata de Morella (XXVIII, 8.20). En gran part d'aquest territori, i passant per *parió* i *perigó*, s'ha reduït a l'últim a *prigó*. Lo *Peiró*, cim al Boixar (XXVII, 141); Lo *Peiró Trencat* a La Llèuca de Morella (XXVII, 165. 19); Lo *Prigó* a Vallibona (XXVI, 17.22).

Els casos de més al Sud són dubtosos en un sentit o altre, Caseta *Péiro* a Onil (XXXV, 176.3, '03 × '37): per què l'accent a la *e* si vingués de *Peirō*? La *Peira* a Benifaió d'Espioca (XXX, 188.14): potser més aviat d'APIARIA 'abellar', d'on ve en els noms dels pobles *Piera* i *Pira* en el Princ.; majorment perquè a Alberic, junt amb *Peira* (XXXI, 116.15), altres diuen *Piera*. A l'un i l'altre lloc també pot ser *PARIA* 'parelles' o una var. del mossàr. cast. (-port) *parra* atuell (*DECH* IV, 41.3a). El *Peirat* pda. de Cullera (XXI, 80.21); interessa sumat amb el NP *Peyrat* repetit l'a. 1583 a Cast.Pna. També un *Peyrada* (Frave, *Antigs. Cast.Pna.*, 461): recorda *Peyre* forma ross. i llgd. de Pere (PETRUS); car *-at*, *-ata* són sufixos dimin. antroponímics en el Ross. Com a NL més aviat faria pensar en PETRETUM 'pedregar' *-e/* 'at en pron. aràbiga. Però tot queda ben dubtós.

Potser no és casual que en el terme de *La Pera* hi hagi un veïnat dit *Pedrinyà*, i que a Cerdanya vegem un riu *Pedrinyà* en un doc. del S. X, baixant del poblet de *Pedra*, amunt del mun. de Bellver, al qual està agregat: sembla com si en fossin antics derivats: aproximt., doncs, RIVUS i PAGUS PETRINIANS, a manera d'adjs. qualificatius. Rebutjariem, doncs, la superficial etim. antroponímica en -ANUM, que atribueix Aebischer, *Top.* 118, al nom cerdà.

3) *Puig de La Pera*, prop d'Argelers, ross.: 981: «pogium *Pera* in com. Rossilionense» (*Cat. Car.* II, 212.1).

4) *La Pera*, mas en el Berguedà, te. Olvan: 938: «ipsa *Pera* in pago Berchitatano» (*Cat. Car.* II, 164b.10, 172.1).

5) Te. Ardèvol, Solsonès: «mansi de *Pera* d'Eldéval», capbreu de Miravé, S. XII (lleg. a l'Arxiu de Sols., lín. 13).

6) *Coma de La Pera* (pron. *komelapera* o *-alapéra*, te. Sorpe (XXXVII, 86.15).

7) *Prats de péra*, te. La Bastida de Sort (XXVI, 162.20).

8) Per a *Matadepera* (Vallès, damunt Terrassa, veg. l'art. *mata*).

9) No sense alguna relació amb *Matadepera* hi ha *Castellsapera*, grandíssim penyal en forma de mola

(on altre temps hi havia hagut un castell); però tanmateix estan ben separats (uns 8 k. més a l'O.) amb la vall de Coma d'En Vila entremig; entre aquesta i L'Obac de Vacarisses, l'Avenç i la Font de la Pala: aquest està documentat en els anys 1049, 1359, 1361 i 1367.¹

10) *Valldeperes*. llogaret a l'alta vall del Gaià, agre. a Santa Perpètua. Pron. *baɫdɐpɛras* (oït a Sta. Coloma de Q., Casac. 1920); 1168: *Valle de Peres*, cit. junt amb Brufaganya (MiretS., *Templ.* p. 321).

Igual que *Riudeperes*, deuen provenir de PETRAS: els llits dels riuets i de les valls són llocs adequats a pedres més que a fruita.

¹ D'aquí també (si no és de NP) *Mas Sapera* te. Pontons (*BDLC* IX).

PERA + X

Selecció de NLL formats amb el descendent del ll. PETRA (com en els arts. anteriors) combinat amb un complement, o un adj. No tornarem a tractar del tipus *Peracalç*, que ja hem estudiat en apèndix a l'art. *Paracolls*. Ni de *Peralada* estudiat a l'art. -LADA junt amb *Comalada* etc.

1) *Perabugat*: deu ser aprox. la forma catalana que s'oculti sota el baix llatí, d'un doc. de venerable data i importància, de l'Alta Garrotxa: a. 871: «Mons *Petrabugati* in comitatu Bisuldonensi»; en un precepte de Carles el Calb, per al monestir instituit a Sant Aniol d'Aguja (veg. supra art. *Aguja*) enumerant les afrs. «super fluvium Aginum --- vallem nomine *Agogiam* --- usque in *Tecum* --- et cacumen montis *Dassegoti* et montis *Petrabugati* et usque collis *Principii*, --- Magallem, Allonem, --- *Talexano* ---» (*MarcaH.* § 32, 791.14).¹ Que entri aquí un derivat de *Buc* (germ. BÜK) és possible, però amb dificultats morfològiques. Un PETRA BUCATAE, amb -AE de genitiu, xoca amb el fet que en la nostra toponímia no es troben genitius de la 1ª declinació (seria cas més aviat únic que insòlit) —n'hi ha de gen. i loc. en -i —; un cpt. en -BUCATI no lligaria gaire tampoc amb el gènere masculí de PETRA. Potser: (a) una espècie de derivat parasintètic *PETRUVACATUS 'socavament de roca'; o (b) PETRIS BUCATIS en abl. pl. 'a les roques balmades', admetent que el nexa -s B -es reduís aviat a -B - per via fonètica, i que d'un **Perebugatus* s'extragués *Perabugat* singular. També, però, és possible que no es relacioni amb *buc* sinó amb *bruc*, veg. aquest art. (vol. II).

2) Mas i cingle de *perakáyla*. D'on raja una font, te. de St. Martí de Llèmena, evolució semblant al del *Salt de la Caula* a Les Escaules (agre. de Boadella, Alt Emp.) < PETRA CAL(1)DA. En els cingles de solana, el sol hi peta la major part del dia, molt abans que